

Streszczenie

24 Preludia i Improwizacje jako egzemplifikacja autorskiej koncepcji „twórczej gry”. Od improwizacji do interpretacji dzieła

Praca przedstawia artystyczną koncepcję „twórczej gry”, będącą podstawą cyklu muzycznego *24 Preludiów i Improwizacji* na fortepian Piotra Orzechowskiego. Celem dysertacji jest wyjaśnienie roli, jaką pełniła improwizacja w powstaniu dzieła, poprzez obserwację poszczególnych utworów pod względem procesu ich tworzenia, jak i wykonywania. W tym celu autor odwołuje się do własnego doświadczenia i praktyki estradowej, a także do innych, historycznych modeli tworzenia na instrumenty klawiszowe (preludium, preludiowanie). Na kanwie tych spostrzeżeń w pracy zaproponowana zostaje oryginalna definicja improwizacji jako „twórczej gry” oraz wywiedzionej z niej kompozycji.

Dzięki analizie licznych przykładów realizacji preludium (Buxtehude, Couperin, Bach, Beethoven, Chopin, Debussy i in.) ukazany jest ich istotny związek z praktyką improwizowania, co eksponuje ważną dla pracy prawidłowość w rozwoju gatunku. Związana z obszarem solowej muzyki instrumentalnej improwizacyjność zostaje omówiona oraz porównana z założeniami własnej koncepcji artystycznej przyświecającej *24 Preludiom i Improwizacjom*. Improwizacja przedstawiona jest w pracy jako jedność procesu myślowego i twórczej gry *ad hoc*, stanowiąc także naturalną podstawę wizji kompozytorskiej i punkt wyjścia w muzycznej interpretacji. W zgodzie z tą wykładnią, autor podejmuje próbę wglądu w organiczny proces tworzenia oraz wykonywania cyklu, tj. w przebieg kompozycyjny, interpretację oraz improwizowanie.

Historyczny, empiryczny i filozoficzny zarys zagadnienia improwizacji jako głęboko pokrewnej ze sztuką kompozycji stawia ją w pracy w nowym świetle. Oddzielone zostają od niej znaczenia pochodne, wywiedzione z technik naśladowczych czy stosujące element przypadku, a wskazane jest znaczenie źródłowe – jako praktyki wyrażania działań mentalnych poprzez grę przekładającą się na docelową „dramaturgię” dźwiękowej tkanki. W tym kontekście, posiłkując się bezpośrednim przykładem *24 Preludiów i Improwizacji*, autor ilustruje doniosłą rolę improwizacji jako swoistego podłoża i modelu całej twórczości muzycznej.

Słowa kluczowe: preludium, improwizacja, proces twórczy, estetyka muzyki, muzyka jazzowa, Piotr Orzechowski

Summary

***24 Preludes & Improvisations* as a Realization of the Original Concept of “Creative Playing”. From Improvisation to Interpretation of a Work**

The dissertation describes the artistic concept of “creative playing” which is the basis of the *24 Preludes & Improvisations* musical cycle for piano by Piotr Orzechowski. The aim of the paper is to explain the role of improvisation in forming the musical work by investigating its individual pieces in the light of creating and performing them. To this end, the author refers to his own experience and stage practice as well as to other, historical methods of creating for keyboard instruments (prelude, preluding). In this context, the original definition of improvisation (“creative playing”) as well as of composition that derives from it are suggested.

By analyzing numerous approaches in executing a prelude form (Buxtehude, Couperin, Bach, Beethoven, Chopin, Debussy, among others), their firm association with improvisation is shown, which exposes a significant regularity in the development of this musical genre. The mutual reference of solo instrumental music with improvisational factor is discussed and compared with the assumptions of an individual concept of the *24 Preludes & Improvisations*. Improvisation is presented in the paper as a unity of the thought process and creative *ad hoc* instrumental playing, also constituting the natural basis of the composer’s vision of the work and a starting point in the musical interpretation. Following this understanding, the author attempts to inquiry the organic process of creating and performing the cycle, namely – the composition, the interpretation and improvisation.

The historical, empirical and philosophical outline of the phenomenon of improvisation as deeply related to the field of composition puts it in a new context in the dissertation. It is distinguished from its derivative meanings, such as imitative techniques or those using an element of chance, and it is captured in its source meaning – as a practice of expressing mental actions through instrumental playing reflected in the narrative of the sound layer. In this context, by referring to the vivid example of *24 Preludes & Improvisations*, the author proves the critical role of improvisation as a specific basis and archetype for all musical creativity.

Keywords: prelude, improvisation, creative process, aesthetics of music, jazz music, Piotr Orzechowski